

Delüzyonel Parazitöz Hakkında 1946-2024 Yılları Arasında Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Studies Conducted Between 1946 and 2024 on Delusional Parasitosis

Özlem Ulusan Bağcı*^{ORCID}

* Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Parazitoloji Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Atıf/Cite as: Ulusan Bağcı Ö. Delüzyonel parazitöz hakkında 1946-2024 yılları arasında yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. Türk Mikrobiyol Cemiy Derg. 2024;54(4):258-266.

Öz

Amaç: Delüzyonel parazitöz, delüzyonel enfestasyon veya Ekbom sendromu kişilerin parazit ile enfekte olduğuna dair sabit inanışlarının olduğu, en az altı aydır devam eden kaşıntı, döküntü, batma şikayetleri ile seyreden psikiyatrik bir bozuktur. Çalışmamızda 1946-2024 yılları arasında Web of Science'da (WOS) indekslenen, delüzyonel parazitözle ilgili çalışmaların bibliyometrik analizinin yapılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Delüzyonel parazitözle ilgili WOS'ta indekslenen çalışmaların analizi VOSviewer programının 1.6.20 versiyonu kullanılarak yapıldı. Görseller WOS ve VOSviewer programı ile oluşturuldu.

Bulgular: Belirtilen tarihler arasında 787 yayın saptanmıştır. En fazla yayın yapılan yıl, 41 yayın ile 2019 yılı olmuştur. En fazla yayın yapan üç yazar sırasıyla Anthony Bewley, Peter Lepping ve Roland Wolfgang Freudmann'dır. ABD 198 yayın (%25.16) ile ilk sıradayken, ABD'yi sırasıyla, İngiltere (%14.10) ve Almanya (%8.64) izlemiştir. Türkiye 16 yayın (%2.03) ile 14. sırada yer almıştır. En çok atıf alan ülkelerde ABD (%30.36) yine ilk sıradayken, ABD'yi, Almanya (%20.78) ve Galler (%14.39) takip etmiştir. En fazla yayın dermatoloji ve psikiyatri bölümlerinden yapılmıştır.

Sonuç: Delüzyonel parazitöz hastalar tıbbi yardım almak için dermatoloji, psikiyatri, aile hekimliği, dahiliye, mikrobiyoloji/parazitoloji gibi birçok bölüme başvurmaktadır. Hastalığın psikolojik boyutuna ve tedaviye hastayı ikna etmek oldukça zordur. Hastaların tanı alması ve takibinde dermatoloji, psikiyatri ve mikrobiyoloji/parazitoloji uzmanlarının işbirliği içinde ve bir ekip halinde çalışması ve hastalıkla ilgili ayrıntılı epidemiyolojik veri sağlamak için multidisipliner çalışmalar yapılmasının oldukça önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Delüzyonel parazitöz, Ekbom sendromu, Bibliyometrik analiz

ABSTRACT

Objective: Delusional parasitosis, delusional infestation or Ekbom syndrome is a psychiatric disorder in which people have fixed beliefs that they are infected with a parasite and accompanied by complaints of itching, rash and stinging that continue for at least six months. In our study, we aimed to conduct a bibliometric analysis of studies on delusional parasitosis indexed in Web of Science (WOS) between 1946 and 2024.

Methods: Analysis of studies indexed in WOS on delusional parasitosis was performed using version 1.6.20 of the VOSviewer program. Images were created with WOS and VOSviewer programs.

Results: A total of 787 publications were detected between the specified dates. The year with the most publications was 2019 with 41 publications. The three most published authors were Anthony Bewley, Peter Lepping and Roland Wolfgang Freudmann. The USA ranked first with 198 publications (25.16%), followed by the UK (14.10%) and Germany (8.64%). Turkey ranked 14th with 16 publications (2.03%). The USA (30.36%) ranked first in terms of citations, followed by Germany (20.78%) and Wales (14.39%). Most of the publications were from dermatology and psychiatry departments.

Conclusion: Patients with delusional parasitosis apply to many departments such as dermatology, psychiatry, family or internal medicine, microbiology/parasitology. It is very difficult to convince the patient of the psychological dimension of the disease and treatment. We think that it is very important for dermatology, psychiatry and microbiology/parasitology specialists to work as a team in the diagnosis and follow-up of patients, and to conduct multidisciplinary studies to provide detailed epidemiological data about the disease.

Keywords: Delusional parasitosis, Ekbom syndrome, Bibliometric analysis

Alındığı tarih / Received:

08.06.2024 / 08.June.2024

Kabul tarihi / Accepted:

12.08.2024 / 12.August.2024

Yayın tarihi / Publication date:

10.12.2024 / 10.December.2024

ORCID Kayıtları

Ö. Ulusan Bağcı 0000-0002-9695-5703

✉ drozlemulusan@gmail.com

GİRİŞ

Delüzyonel parazitoz, kişilerin parazitle enfekte olduğuna dair gerçeği yansıtmayan sabit fikirlerinin bulunduğu psikiyatrik bir hastalıktır. Delüzyonel enfestasyon veya Ekbom Sendromu olarak da isimlendirilen hastalık, psikiyatride DSM V psikotik bozukluklar altında sınıflandırılmaktadır. 1894 yılında Fransız dermatolog Thiberge tarafından akrofobinin tanımlanmasıyla temelleri atılan hastalık, 1938 yılında sendromu tanımlayan nörolog Karl-Axel Ekbom'un adıyla isimlendirilmiştir^(1,2). Delüzyonel parazitoz insidansı çok yüksek olmayıp, literatürdeki çalışmalar değerlendirildiğinde görülme sıklığının 100000'de 1.9 ile 27.3 arasında değiştiği göze çarpmaktadır⁽³⁾. 50 yaşın üzerinde ve yalnız yaşayan kadınlarda daha sık görüldüğü bildirilmektedir⁽⁴⁾.

Delüzyonel parazitozlu hastaların, en az altı aydır devam eden kaşıntı, döküntü, batma gibi şikayetleri vardır⁽⁵⁾. Hastalar kendilerinde paraziter bir enfeksiyon olduğuna dair cilt, saç örnekleri veya evden topladıkları böcek, akar, sinek larvası gibi etkenleri kibrit kutusu, plastik kutu veya çantalarda biriktirirler ve bu durum "kibrit kutusu fenomeni" olarak isimlendirilir. Bir sağlık kuruluşuna başvuran delüzyonel parazitozlu hastaların %26'sının, parazitoloji uzmanlarına başvuranların ise %70'inin yanında mikroskopik bir materyal getirdiği saptanmıştır⁽⁶⁾. Delüzyonel parazitozlu kişilerin aile bireylerinin ve arkadaşlarının %15–25'inde benzer bir tablo ortaya çıkabilmektedir ve bu duruma *folie à deux* adı verilmektedir⁽⁷⁾. Delüzyonel parazitoz, primer ve sekonder olarak ikiye ayrılır. Primer delüzyonel parazitozda altta yatan başka bir hastalık bulunmamakta olup, hastadaki tek bulgu parazitle enfekte olduğuna dair sanrılardır. Primer delüzyonel parazitoz, aile üyesinin kaybı, doğal afet yaşanması gibi stresli yaşam olayları ile tetiklenebilir. Daha sık görülen formu olan sekonder delüzyonel parazitoz ise; şizofreni, madde bağımlılığı, vitamin B12-folik asit eksikliği, diyabet, demans, enfeksiyon gibi altta yatan başka bir hastalığa bağlı gelişmektedir⁽⁸⁾. Sekonder delüzyonel parazitozda, öncelikle altta yatan hastalık tedavi edilmelidir. Delüzyonel parazitozda en zor durum, hastanın hastalığını kabul etmesi ve tedaviye ikna edilmesi gibi durmaktadır. Hastalara semptomların beyindeki bazı kimyasal maddelerin seviyelerinin değişmesinden kaynaklandığı ve tedaviyle düzeltilebilir bir durum

olduğu ifade edilmelidir⁽⁵⁾. Antipsikotik ajanların veya seçici seratonin geri alım inhibitörlerinin kullanımı ile başarılı sonuçlar alınmaktadır⁽⁹⁾. Yapılan çalışmalar antipsikotik tedavi başarısının %60-100 arasında değiştiğini ifade etmektedir⁽¹⁰⁾.

Bu çalışmanın amacı, nadir görülen ancak yaşam kalitesini önemli oranda etkileyen ve sürekli tıbbi yardım almak için farklı kliniklere başvuran hastaları tedaviye ikna etmenin zor olduğu önemli bir psikiyatrik hastalık olan delüzyonel parazitozla ilgili 1946-2024 yılları arasında Web of Science'da (WOS) indekslenen çalışmaların bibliyometrik analizinin yapılması ve delüzyonel parazitozla ilgili farkındalık oluşturulmasının sağlanmasıdır.

GEREÇ VE YÖNTEM

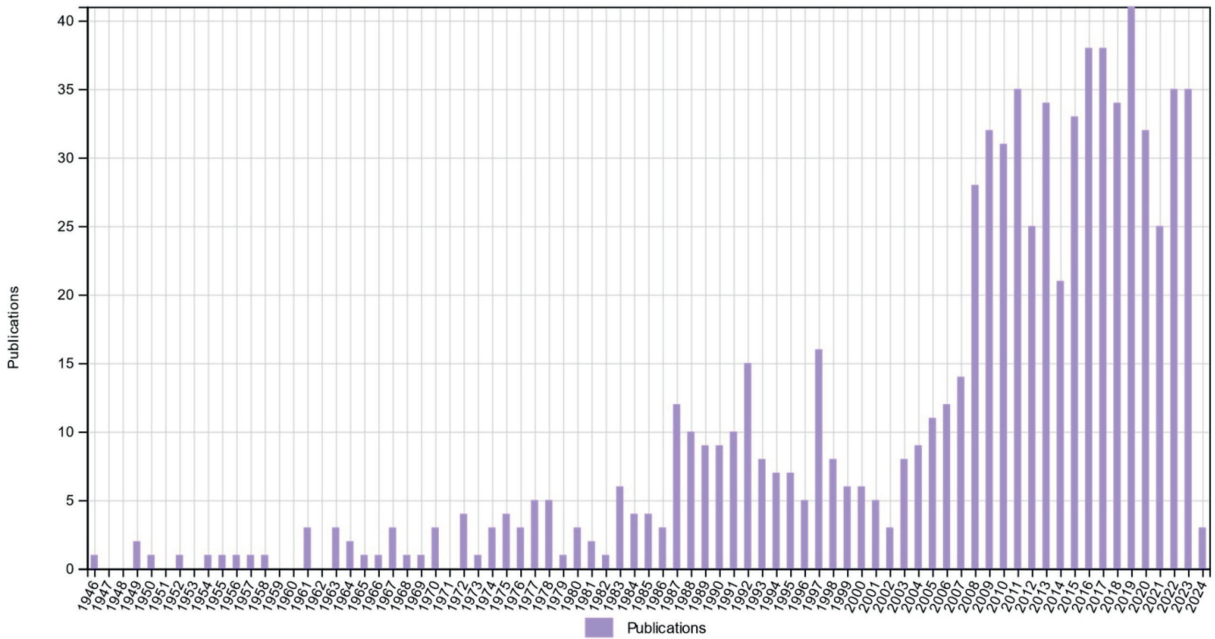
Çalışmamıza WOS'ta 1946–2024 yılları arasında indekslenen ve başlığında "delusional parasitism", "delusions of parasitosis", "delusional infestation", "delusional parasitosis" "folie à deux", "delusory parasitosis", "ekbom syndrome", "parasitic delusion" anahtar kelimelerini içeren tüm yayınlar dahil edildi. Yayınlar bilgisayara indirildikten sonra WOS ve VOSviewer programının 1.6.20 versiyonu kullanılarak, en çok yayın yapan ülkeler, yazarlar, dergiler; en çok atıf alan dergiler, yayınlar, yazarlar ile yayınlarda en çok geçen anahtar kelimeler bakımından analiz edildi. Şekiller VOSviewer ve WOS programları kullanılarak oluşturuldu. Verilerin hesaplanmasında ve tabloların oluşturulmasında ise MS Office Excel 2017 programı kullanıldı. Araştırmada insan ya da hayvan kaynaklı herhangi bir örnek kullanılmadığı için etik kurul onayı alınmadı.

BULGULAR

Web of Science veri tabanında yapılan arama sonucunda 649'u (%82.47) Science Citation Index Expanded dergilerde yayınlanan toplam 787 yayın saptanmıştır. Yayınların 346 tanesi (%43.96) araştırma makalesi, 171 tanesi (%21.73) kongre özeti ve 137 tanesi (%17.41) mektuptur. En fazla yayın yapılan yıl 41 yayın ile 2019 olurken, 2019'u 35 yayın ile 2022 ve 2023 yılları takip etmiştir. Yapılan yayınların yıllara göre dağılımı Şekil 1'de verilmiştir.

En fazla yayın yapan üç yazar sırasıyla 42, 40 ve 32 yayın ile Anthony Bewley, Peter Lepping ve Roland Wolfgang Freudenmann'dır. Delüzyonel parazitoz ile ilgili en fazla yayın yapan 10 yazar Şekil 2'de verilmiştir. Delüzyonel parazitozla ilgili yayınlar toplam 36 ülkede yürütülmüş olup, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) 198 yayın (%25.16) ile ilk sıradayken, ABD'yi sırasıyla, İngiltere (%14.10), Almanya (%8.64), Hindistan (%6.23) ve Galler (%5.08) izlemiştir. En çok

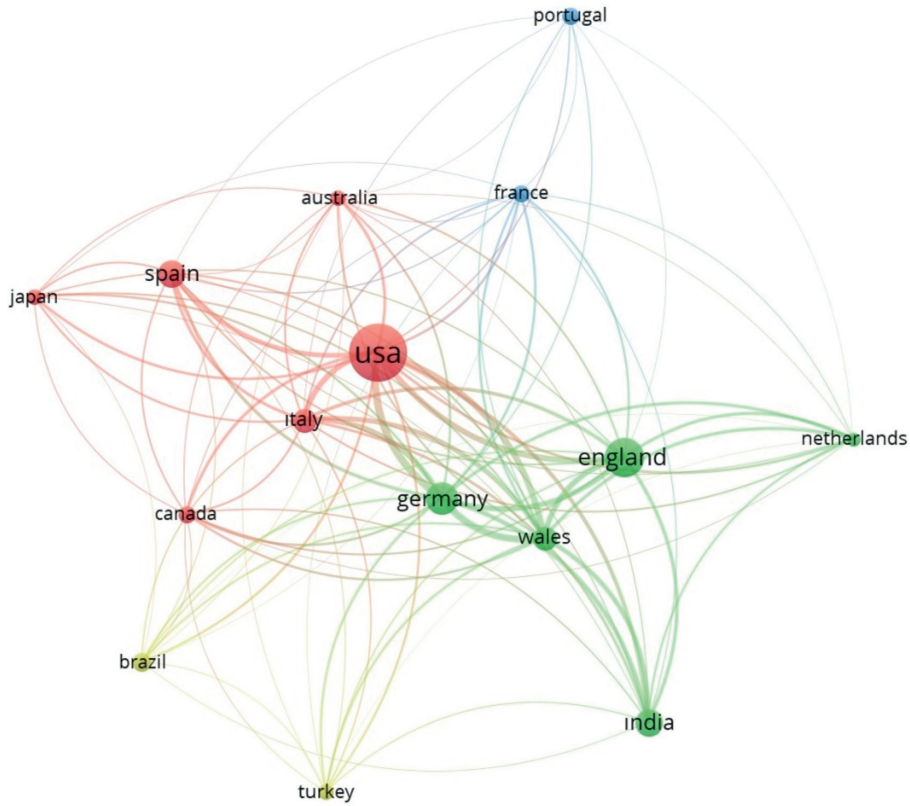
atıf alan ülkelerde ABD (%30.36) yine ilk sıradayken, ABD'yi, Almanya (%20.78), Galler (%14.39), İngiltere (%14.14) ve İtalya (%4.06) takip etmiştir. Delüzyonel parazitoz konusunda en fazla yayın yapan ülkeler ve ülkelerin birbiriyle olan işbirlikleri Şekil 3'te gösterilmiştir. Delüzyonel parazitoz konusunda en az 16 yayın yapan 14 ülkenin yayın sayıları, atıf sayıları, yayın başına yapılan ortalama atıf sayıları ve h-indeksleri ise Tablo 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Delüzyonel parazitoz ile ilgili yapılan yayınların yıllara göre dağılımı

Şekil 2. Delüzyonel parazitozla ilgili en fazla yayın yapan 10 yazar ve yayın sayıları

Şekil 3. Delüzyonel parazitöz hakkında en fazla yayının yapıldığı ülkeler ve ülkelerin işbirlikleri

Tablo 1. Delüzyonel parazitözla ilgili en az 16 yayın yapmış 14 ülkenin yayın ve atıf sayıları, yayın başına ortalama atıf sayıları ve h-indeksleri

Sıra	Ülke	Yayın		Atıf		Yayın başına ortalama atıf sayısı	h-indeks
		n	%	n	%		
1	ABD	198	25.16	2059	30.36	10.4	27
2	İngiltere	111	14.10	959	14.14	8.64	18
3	Almanya	68	8.64	1409	20.78	20.72	21
4	Hindistan	49	6.23	259	3.82	5.29	8
5	Galler	40	5.08	976	14.39	24.4	17
6	İtalya	33	4.19	275	4.06	21.15	8
7	İspanya	33	4.19	95	1.4	2.88	5
9	Fransa	24	3.05	163	2.4	6.79	6
10	Portekiz	23	2.92	5	0.07	0.22	1
11	Avustralya	19	2.41	139	2.05	7.32	7
12	Kanada	18	2.29	229	3.38	12.72	7
13	Japonya	16	2.03	149	2.2	9.31	9
14	Türkiye	16	2.03	66	0.98	4.13	5

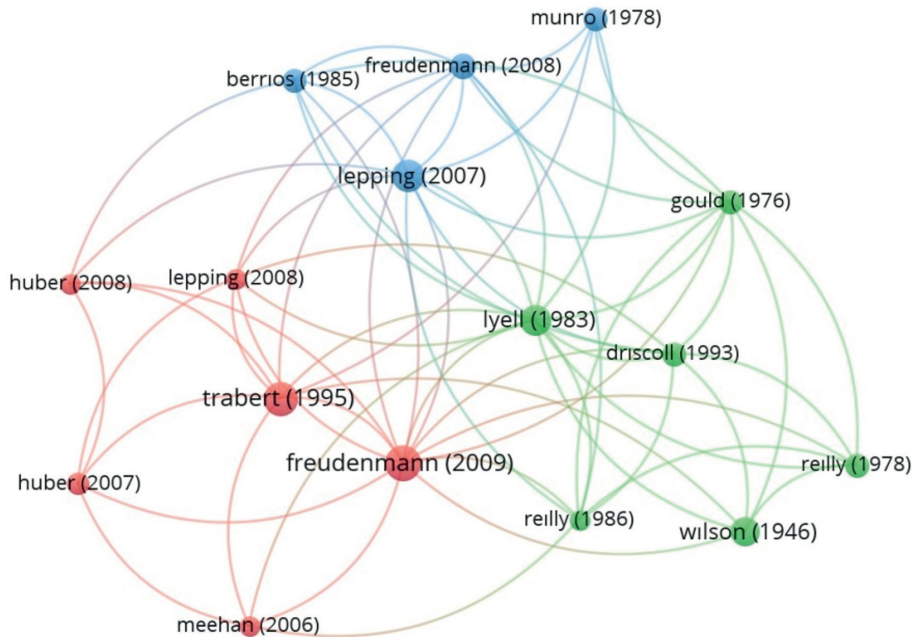
Konu ile ilgili en fazla yayının yapıldığı üç dergi sırasıyla European Psychiatry, Acta Dermato Venereologica ve British Journal of Dermatology'dir. Konuyla ilgili en fazla yayının yapıldığı dergiler Tablo 2'de verilmiştir. Delüzyonel parazitozla ilgili en çok atıf alan çalışma 2009 yılında Freudenmann RW ve Lepping P⁽¹¹⁾ tarafından yapılan "Delusional Infestation" yayınıdır ve toplamda 183 atıf almıştır. Atıf sayıları bakımından, 1995 yılında Trabert W⁽⁶⁾ tarafından yapılan "100 Years of Delusional Parasitosis- Metaanalysis of 1,223 Case-Reports" ve 2007 yılında Lepping ve ark.⁽¹⁰⁾ tarafından

yapılan "Antipsychotic Treatment of Primary Delusional Parasitosis - Systematic Review" yayınları sırasıyla 2. ve 3. çalışmalardır. Delüzyonel parazitozla ilgili yapılan çalışmalardan en çok atıf alanlar Tablo 3 ve Şekil 4'te verilmiştir.

Delüzyonel parazitozla ilgili yayınlarda en çok geçen anahtar kelimeler sırasıyla delüzyonel parazitoz, delüzyonel enfestasyon, folie à deux, ekbom sendromu ve paylaşılmış psikotik bozukluktur (Şekil 5).

Tablo 2. Delüzyonel parazitozla ilgili en fazla yayın yapılan 10 derginin yayın ve atıf sayıları

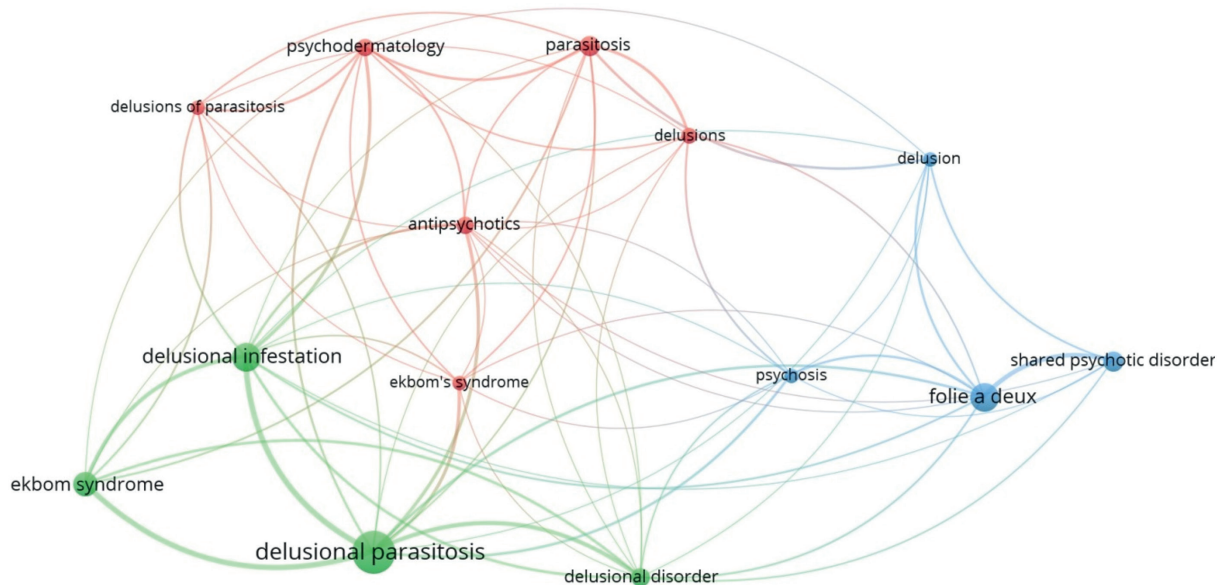
Sıra	Dergi Adı	Yayın		Atıf		Toplam bağlantı gücü
		n	%	n	%	
1	European Psychiatry	47	5.97	15	0.22	2
2	Acta Dermato Venereologica	46	5.85	121	1.78	60
3	British Journal of Dermatology	44	5.59	556	8.2	118
4	British Journal of Psychiatry	30	3.81	588	8.67	77
5	Journal of The American Academy of Dermatology	26	3.3	368	5.43	73
6	Indian Journal of Psychiatry	15	1.91	6	0.09	5
7	Clinical and Experimental Dermatology	14	1.78	207	3.05	57
8	American Journal of Psychiatry	13	1.65	112	1.65	10
9	Psychosomatics	12	1.4	212	3.13	47
10	Cureus Journal of Medical Science	11	1.27	21	0.31	22

Şekil 4. Delüzyonel parazitozla ilgili en çok atıf yapılan yayınlar

Tablo 3. Delüzyonel parazitozla ilgili en çok atıf yapılan yayınların künyeleri

Sıra	Yayın başlığı	Yazarlar	Dergi adı	Yayın yılı	Atıf sayısı	Yıllık ortalama atıf sayısı	Kaynaklar
1	Delusional Infestation	Freudenmann RW, Lepping P	Clinical Microbiology Reviews	2009	183	11.44	11
2	100 Years of Delusional Parasitosis-Metaanalysis of 1,223 Case-Reports	Trabert W	Psycopathology	1995	162	5.4	6
3	Antipsychotic Treatment of Primary Delusional Parasitosis - Systematic Review	Lepping P, Russell I, Freudenmann RW	British Journal of Psychiatry	2007	148	8.22	10
4	Delusions of Parasitosis	Lyell A	British Journal of Dermatology	1983	127	3.02	12
5	Delusion of Parasitosis	Wilson JW, Miller HE	Archives of Dermatology and Syphilology	1946	115	1.46	13
6	Second-Generation Antipsychotics in Primary and Secondary Delusional Parasitosis : Outcome and Efficacy	Freudenmann RW, Lepping P	Journal of Clinical Psychopharmacology	2008	93	5.47	14
7	Delusional Parasitosis - A Dermatological, Psychiatric, and Pharmacological Approach	Driscoll MS, Rothe MJ, Grant-Kels JM, Hale MS	Journal of the American Academy of Dermatology	1993	85	2.66	15
8	Monosymptomatic Hypochondriacal Psychosis Manifesting as Delusions of Parasitosis. A Description of Four Cases Successfully Treated with Pimozide	Munro A	Archieves of Dermatology	1978	85	1.81	16
9	Delusions of Parasitosis An Approach to the Problem	Gould WM, Gragg TM	Archieves of Dermatology	1976	81	1.65	17
10	Delusional Parasitosis and Physical Disease	Berrios GE	Comprehensive Psychiatry	1985	80	2	18

Şekil 5. Delüzyonel parazitozla ilgili yayınlarda en çok geçen anahtar kelimeler

Türkiye delüzyonel parazitozda 16 yayın ile 14. sırada bulunmaktadır. Yayınların 13'ü araştırma makalesidir. 14 tanesi psikiyatri kliniklerinden yapılmıştır. Yayınlar 2007-2020 yılları arasında yapılmış olup, 12 tanesinin yayın dili İngilizce, dördü Türkçedir. En fazla atıf alan yayın 2007 yılında Mercan ve ark.⁽¹⁹⁾ tarafından yapılan "Atypical antipsychotic drugs in the treatment of delusional parasitosis" olup, toplam 24 atıf almıştır.

TARTIŞMA

Delüzyonel parazitoz nadir görülen, ancak hastaların yaşam kalitesini belirgin ölçüde etkileyen önemli bir psikiyatrik bozukluktur. Hastalar tıbbi yardım almak için farklı merkezlere başvururlar ve genellikle semptomlarının bir paraziter enfeksiyona bağlı olarak geliştiğini kanıtlamak için deliller toplarlar. Antipsikotiklerle kolaylıkla tedavi edilebilir bir hastalık olmasına rağmen, hastaları semptomlarının psikiyatrik bir bozukluktan kaynaklandığına inandırmak zor olduğu için hastalar genellikle tedavi olmayı reddederler. Bu nedenle hastalarla iyi bir ilişki kurulması ve ilişkinin devam ettirilmesi oldukça önemlidir. Delüzyonel parazitozlu hastayla karşılaşan bir doktor hastasına yeterli vakit ayırmalı ve dikkatli bir anamnez almalıdır. Hastaların semptom ve duygularını iyi analiz etmeli, hastalık kaynaklı bozulan yaşam kaliteleri ile ilgili empati yapabilmeli ve kesinlikle etiketlemelerden kaçınmalıdır. Aksi halde hastalar, kendilerini anlamadıklarını düşündükleri doktorların yanında güvensiz hissederek, yeni doktor arayışına girebilirler. Ailede başka bireylerde benzer bir öykü olup olmadığı, evcil hayvan besleme ve yurt dışı seyahat öyküsü sorgulanmalıdır. Mutlaka paraziter enfeksiyon veya dermatolojik hastalık olup olmadığı ayrıntılı olarak araştırılmalı ve gerekli görüldüğünde hasta dermatoloji, psikiyatri, enfeksiyon, mikrobiyoloji/parazitoloji bölümlerine konsülte edilmelidir^(5,20). Doktorlar hastalarını anlamalı; ancak bulgular ile ilgili de objektif yorumlar yapmalıdır. Eğer altta yatan bir hastalık bulunamamışsa, muayene anında bahsedilen şikayetlere yol açabilecek bir etkenin saptanmadığını; ancak bu etkenin geçmişte bulunmuş olabileceğini ifade edebilirler. Böylece hem bulgular ile ilgili objektif kalmış olurlar hem de hastanın güvenini zedelemeler⁽⁵⁾. Hastalara

stresli yaşam olaylarının anlatılan bulgulara neden olabileceği ve profesyonel yardım almanın faydalı olacağı söylenebilir. Eğer altta yatan başka bir hastalık bulunamamışsa hastanın kaşıntı ve ağrılarına yönelik semptomatik tedavi verilebilir; ancak kesin bir paraziter enfeksiyon tanısı konulmadan plasebo etkisi olsa bile antiparaziter tedavi vermekten kaçınılmalıdır⁽²⁰⁾. Literatür tarandığında delüzyonel parazitozla ilgili dünyada ve ülkemizde yapılan çalışmalara rağmen, bu hastaların tanı ve tedavisinde halen sıkıntılar yaşandığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda delüzyonel parazitozla ilgili yayınların bibliyometrik analizini yapmak ve hastalığa dikkat çekmek amaçlanmıştır ve bildiğimiz kadarıyla literatürde delüzyonel parazitozla ilgili yayınların bibliyometrik analizinin yapıldığı ilk çalışmadır.

Delüzyonel parazitozla ilgili yayınlarda en çok geçen beş anahtar kelime sırasıyla delüzyonel parazitoz, delüzyonel enfestasyon, folie à deux, ekbom sendromu ve paylaşılmış psikotik bozukluk olmuştur. "Delüzyonel enfestasyon"un ikinci sırada yer alması, delüzyonel parazitozlarda hastaların çoğunlukla ektoparazitleri sorumlu tuttuğunu göstermektedir. Folie à deux ve paylaşılmış psikotik bozukluk da sık rastlanan anahtar kelimelerdir. Paylaşılmış psikotik bozukluk, ilk defa Lasague ve Falret tarafından 1877 yılında tanımlanan ve folie à deux olarak da isimlendirilen bir hastalık olup, delüzyonel düşüncelerin bireyler arasında aktarılmasını ifade etmektedir. Fransızcadan tercüme edilen folie à deux, ikili delilik anlamına gelmektedir. Aktarım çoğunlukla eş, kardeş, anne, çocuk gibi yakın ilişkide olan iki kişi arasında olmaktadır. Psikotik bozukluğu olan primer veya indükleyen birey dominant karakterlidir. İkinci kişinin psikolojik durumu aktarımın tamamlanmasından önce iyidir; ancak aktarımın tamamlanmasından sonra birinci birey ile benzer delüzyonları paylaşırlar. İki birey fiziksel olarak ayrıldıktan sonra sanrısız fikirler hızla gerilemekte olup, bu durum tedavinin bir parçası olarak kullanılmaktadır^(21,22). Folie à deux'un nadir görülen bir klinik tablo olmasına rağmen, yayınlarda sıkça adının geçmesi, vakaların ilginç bulunması nedeniyle, görüldüğünde yayın olma yüzdesinin yüksek oluşuyla ilişkilendirilebilir.

Delüzyonel parazitözle ilgili en fazla yayının dermatoloji ve psikiyatri dergilerinde olduğu göze çarpmaktadır (Tablo 2). Ancak bu hastalar tıbbi yardım arayışı içinde birçok kliniğe başvurmakta ve hatta kanıt niteliğinde olduğunu düşündükleri örnek serileriyle birlikte süreç içerisinde defalarca mikrobiyoloji ve parazitoloji uzmanlarına da başvurmaktadır. Ayrıca mikrobiyoloji/parazitoloji uzmanlarına ayırıcı tanı da oldukça fazla iş düşmektedir. Bu hastalardaki ana semptomlardan biri kaşıntıdır ve kaşıntıya neden olabilecek psöriyazis, ekzema, dermatitis herpetiformis gibi dermatolojik cilt hastalıklarının yanında; uyuz, bit, pire enfestasyonları da bulunmaktadır. Bu nedenle tanı esnasında mikrobiyoloji/parazitoloji uzmanı-klinisyen işbirliği oldukça önemlidir.

Hastalar laboratuvar uzmanları ile olan görüşmelerinde parazitlerin morfolojileri ve yaşam döngüleri ile ilgili kapsamlı bilgi vermekte ve bu durum onların bu konuya kafa yorduğuna ve konu ile ilgili ayrıntılı bir araştırma süreci içinde olduklarına işaret etmektedir⁽²¹⁾. Oldukça fazla sayıda poliklinik ve laboratuvar başvuruları bulunmaktadır. Schrut and Waldron isimli iki entomolog, beş yıl içinde 100 kez delüzyonel parazitöz şüphesi olan hasta ile görüştiklerini ifade ederken, diğer bir grup entomolog 10 yıl içinde 77 kez başvuru olduğunu ifade etmiştir^(23,24). Bu konu ile ilgili yayınlar genellikle vaka serisi, derleme veya metaanaliz olduğu için, hastalıkla ilgili ayrıntılı bir epidemiyolojik veriye ulaşmak güçtür. Ancak İngiltere’de yapılan bir çalışmada dermatologların %85’inin hayatları boyunca en az bir delüzyonel parazitözlu hasta gördüğü ve %20’sinin çalışma anında aktif olarak en az bir hastası olduğu bildirilmiştir⁽²⁵⁾. Bizim çalışmamızda bu durumla uyumlu olarak, delüzyonel parazitöz konusunda en fazla katkı yapan iki yazar İngiltere’den Anthony Bewley bir dermatolog iken, Peter Lepping bir psikiyatristtir. Bu durum delüzyonel parazitözün İngiltere’de daha çok görülmesinden ziyade, orada doktorların hastalık ile ilgili farkındalığının daha yüksek oluşu ve konuya ilgisinin daha fazla olması ile ilişkilendirilebilir. En fazla yayın yapan ülkeler olarak 198 yayın ile ABD ilk sırada yer alırken, İngiltere ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye ise bu listede 16 yayın ile 14. sırada bulunmaktadır. Türkiye’den yapılan yayınların daha çok psikiyatri servislerinden yapılan,

tedavi ile ilgili yayınlar olduğu göze çarpmaktadır. Ancak delüzyonel parazitözlu hastaların çok az bir kısmı tedavi olmaya ikna edilebilen hastalardır. Hastalar daha çok tıbbi yardım arayışı içinde dermatoloji, aile hekimliği, dahiliye poliklinikleri ve laboratuvarlara başvurmaktadır. Bu nedenle bu bölümlerden multidisipliner çalışmaların yapılması, hastalığın gerçek oranının belirlenmesi ve hastalığa dikkat çekilmesi bakımından önemlidir.

Delüzyonel parazitözde, hastalığın psikolojik boyutuna ve tedaviye hastayı ikna etmek oldukça zordur. Bu aşamalar geçildiğinde psikoterapi ve medikal tedavilerle hasta kısa süre içinde iyileşebilmektedir. Hastaların tanı alması ve takibinde dermatoloji, psikiyatri ve mikrobiyoloji/parazitoloji uzmanlarının işbirliği içinde ve bir ekip halinde çalışması oldukça önemlidir. Psikiyatri anabilim dalları içinde bulunan konsültasyon liyezon bölümleri bu hastaların takip edilmesinde uygun olacaktır. Ülkemizde ve dünyada bu konuya daha fazla önem verilmesi, görülen ilginç vakaların yayınlanarak hastalığa dikkat çekilmesi ve epidemiyolojik veri sağlanmasının hastaların tanı ve tedavisinde yol gösterici olacağını düşünmekteyiz.

Teşekkür: Şekillerin dizaynı ve görsellerin oluşturulmasındaki katkılarından dolayı Op. Dr. Uygur Bağcı’ya teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması: Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansman: Yoktur/bildirilmemiştir.

Conflict of Interest: No conflict of interest was declared by the authors.

Funding: None/not declared.

KAYNAKLAR

1. Thibierge G. Les acarophobes. Rev Gen Clin Ther. 1894;8:373-6.
2. Moriarty N, Alam M, Kalus A, O’Connor K. Current understanding and approach to delusional infestation. Am J Med. 2019;132(12):1401-9. <https://doi.org/10.1016/j.amjmed.2019.06.017>

3. Kohorst JJ, Bailey CH, Andersen LK, Pittelkow MR, Davis MDP. Prevalence of delusional infestation - A population-based study. *JAMA Dermatol.* 2018;154(5):615-7.
<https://doi.org/10.1001/jamadermatol.2018.0004>
4. Romiti F, Magliano A, Del Lesto I, et al. Delusional parasitosis: An entomological perspective after a 20-years-experience in two public medical and veterinary entomology laboratories. *Acta Trop.* 2022;234:106614.
<https://doi.org/10.1016/j.actatropica.2022.106614>
5. Ansari MN, Bragg BN. *Delusions of Parasitosis.* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024. [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK541021/>] (Erişim tarihi: 04.Haziran.2024)
6. Trabert W. 100 years of delusional parasitosis. Meta-analysis of 1,223 case reports. *Psychopathology.* 1995;28(5):238-46.
<https://doi.org/10.1159/000284934>
7. Sawant NS, Vispute CD. Delusional parasitosis with folie à deux: A case series. *Ind Psychiatry J.* 2015;24(1):97-8.
<https://doi.org/10.4103/0972-6748.160950>
8. Alves CJM, Martelli ACC, Fogagnolo L, Nassif PW. Secondary Ekbohm syndrome to organic disorder: Report of three cases. *An Bras Dermatol.* 2010;85(4):541-4.
<https://doi.org/10.1590/s0365-05962010000400018>
9. Lu JD, Gotesman RD, Varghese S, Fleming P, Lynde CW. Treatments for primary delusional infestation: Systematic review. *JMIR Dermatol.* 2022;5(1):e34323.
<https://doi.org/10.2196/34323>
10. Lepping P, Russell I, Freudenmann RW. Antipsychotic treatment of primary delusional parasitosis: Systematic review. *Br J Psychiatry.* 2007;191:198-205.
<https://doi.org/10.1192/bjp.bp.106.029660>
11. Freudenmann RW, Lepping P. Delusional infestation. *Clin Microbiol Rev.* 2009;22(4):690-732.
<https://doi.org/10.1128/CMR.00018-09>
12. Lyell A. Delusions of parasitosis. *J Am Acad Dermatol.* 1983;8(6):895-7.
[https://doi.org/10.1016/s0190-9622\(83\)80024-3](https://doi.org/10.1016/s0190-9622(83)80024-3)
13. Wilson JW, Miller HE. Delusion of parasitosis (acarophobia). *Arch Derm Syphilol.* 1946;54:39-56.
<https://doi.org/10.1001/archderm.1946.01510360043006>
14. Freudenmann RW, Lepping P. Second-generation antipsychotics in primary and secondary delusional parasitosis: Outcome and efficacy. *J Clin Psychopharmacol.* 2008;28(5):500-8.
<https://doi.org/10.1097/JCP.0b013e318185e774>
15. Driscoll MS, Rothe MJ, Grant-Kels JM, Hale MS. Delusional parasitosis: A dermatologic, psychiatric, and pharmacologic approach. *J Am Acad Dermatol.* 1993;29(6):1023-33.
[https://doi.org/10.1016/0190-9622\(93\)70284-z](https://doi.org/10.1016/0190-9622(93)70284-z)
16. Munro A. Monosymptomatic hypochondriacal psychosis manifesting as delusions of parasitosis. A description of four cases successfully treated with pimozide. *Arch Dermatol.* 1978;114(6):940-3.
17. Gould WM, Gragg TM. Delusions of parasitosis. An approach to the problem. *Arch Dermatol.* 1976;112(12):1745-8.
18. Berrios GE. Delusional parasitosis and physical disease. *Compr Psychiatry.* 1985;26(5):395-403.
[https://doi.org/10.1016/0010-440x\(85\)90077-x](https://doi.org/10.1016/0010-440x(85)90077-x)
19. Mercan S, Altunay IK, Taskintuna N, Ogutcen O, Kayaoğlu S. Atypical antipsychotic drugs in the treatment of delusional parasitosis. *Int J Psychiatry Med.* 2007;37(1):29-37.
<https://doi.org/10.2190/M8M5-H1G2-1257-2017>
20. Mumcuoglu KY, Leibovici V, Reuveni I, Bonne O. Delusional parasitosis: Diagnosis and treatment. *Isr Med Assoc J.* 2018;20(7):456-60.
21. Schopfer Q, Eshmaewy M. Shared psychotic disorder in old age: Syndrome of Folie à Deux. *Case Rep Psychiatry.* 2022;2022:8811140.
<https://doi.org/10.1155/2022/8811140>
22. Balducci PM, Gobbicchi C, Moretti P, Tortorella A. Delusional sharing: A history focus-on and case report of folie à deux. *Riv Psichiatr.* 2017;52(4):168-71.
<https://doi.org/10.1708/2737.27910>
23. Schrut AH, Waldron WG. Psychiatric and entomological aspects of delusory parasitosis. Entomophobia, acarophobia, dermatophobia. *JAMA.* 1963;186:429-30.
<https://doi.org/10.1001/jama.1963.63710040008018b>
24. Doehring E. Zur Häufigkeit des Syndroms Wahnhafter Ungezieferbefall. *Muench Med Wochenschr.* 1960;102:2158-60.
25. Reilly TM, Batchelor DH. The presentation and treatment of delusional parasitosis: A dermatological perspective. *Int Clin Psychopharmacol.* 1986;1(4):340-53.
<https://doi.org/10.1097/00004850-198610000-00009>